

מכללת שערי משפט

מבוא לדיני מיסים

ד"ר ליאור דוידאי

בחינת סיום קורס

ת.ז.:

מס' נבחן:

זמן מומלץ	ציון מקסימלי	ציון	סעיף	שאלה	
55 דקות	10 נקודות		סעיף א	שאלה 1	חלק ראשון
	18 נקודות		סעיף ב	שאלה 1	מבחן פתוח
25 דקות	12 נקודות			שאלה 2	חלק ראשון מבחן פתוח
100 דקות	60 נקודות			שאלות 15-1	חלק שני מבחן סגור
20 דקות	זמן לבדיקת התשובות				
200 דקות	100 נקודות				סך-הכל

[לשימוש פנימי - אין צורך למלא את הטבלה]

הנחיות כלליות:

הנחיות טכניות

1. משך הבחינה שלוש שעות (180 דקות). ניתנת מראש תוספת זמן של 20 דקות לצורך בדיקת התשובות. לא תהיה הארכת זמן נוספת.
2. הבחינה כוללת 20 עמודים (כולל עמוד זה). יש לציין בראש כל עמוד את מס' ת.ז. ואת מס' הנבחן. שים/י לב כי הינך מחזיר את כל 21 העמודים בחוברת זו למנהלת הבחינה.
3. אין היתר לעשות שימוש בחומר עזר במבחן , למעט תוכנית הקורס וחוברת חקיקה ובלבד שלא כתוב עליהן דבר (אולם ניתן למרקר את סעיפי החוק השונים או לדגל את החומר), ולמעט דף אחד, כתוב משני צידיו, בגודל A4 בו רשאי התלמיד/ה לכתוב כרצונו/ה.
4. אין להעביר כל חומר לרבות חומר כתוב בין הנבחנים/ות במהלך הבחינה.

הנחיות מהותיות

5. אנא התייחס/י לשאלות על פי החומר המחייב לבחינה. מטבע הדברים, יש בדיני מיסים יותר מגרסה אחת, ואם תשתמש/י בספרי עזר שאינם חלק מחומר הלימוד, הינך עלול להגיע לתשובות שאינן בהתאם לנלמד בקורס.
6. הבחינה כוללת שני חלקים:

(א) חלק ראשון הינו מבחן פתוח שמשקלו 40 נקודות.

- בחלק זה שתי (2) שאלות פתוחות, הכוללות שאלות משנה.
- יש להשיב על כל השאלות ושאלות המשנה שלפניך ולנמק כל תשובה. אין לחבר בין נתוני השאלות, אלא אם כן נאמר אחרת במפורש.
- בכל שאלה יש לאתר את כל הסוגיות הרלוונטיות המתעוררות, ולהתייחס לחקיקה ולפסיקה רלוונטיות. נא הימנע/י מהעלאת נושאים שלא נכללו בחומר הלימוד או בביליוגרפיה. התייחס/י בתשובותיך לדין מצוי ולדין רצוי.
- אורכה הכולל של כל תשובה לא יעלה על האמור ליד כל שאלה. יש לענות על כל שאלות הבחינה בדפים שבפניך, במקום המסומן לכך. אין לעשות שימוש במחברת נוספת אלא לצרכי טיוטא.
- יש להשיב בקצרה ולעניין. טקסט חורג לא ייבדק. על חריגה ממקום יורדו נקודות. שים/מי לב למשקל כל שאלה ולמגבלת המקום.
- נא לכתוב את התשובות במקום המיועד לכך בלבד. אנא שמור/י על כתב-יד קריא. אם הדבר אפשרי, חלק/י תשובתך לסעיפים ולסעיפי משנה על פי הנושאים המתעוררים. אין לכתוב בעיפרון.
- הדיון בתוצאות המס יעשה לפי דיני המס הרלבנטיים של מדינת ישראל אשר נלמדו בקורס, אלא אם נאמר אחרת בשאלה. יש להציע כל דרך להפחתת חבות המס על-פי דין.

- בין היתר יש לתת את הדעת לשאלות הבאות:
 - האם ההכנסה או הרווח חייבים במס?
 - מהו אופי ההכנסה או הרווח (הכנסה פירותית או רווח הון)?
 - מהו סיווג ההכנסה ומהו מקור ההכנסה?
 - האם ההכנסה או הרווח פטורים ממס?
 - מה גובה ההכנסה או הרווח?
 - האם קיימים שיעורי מס מיוחדים?

(ב) חלק שני הינו מבחן סגור שמשקלו 60 נקודות.

- בחלק זה חמש-עשרה (15) שאלות סגורות (אמריקאיות) (4 נקודות לשאלה).
- יש להשיב על כל השאלות שבחלק זה בדף התשובות בסופה של הבחינה (עמודים 18-21). יש לבחור תשובה אחת נכונה בלבד לכל שאלה ולרשמה בדף התשובות בסופה של הבחינה (עמודים 18-21). במידה ולדעתך יש יותר מתשובה אחת נכונה – עליך לבחור את התשובה הנכונה ביותר.
- **שים/מי לב**, ניתן לנמק כל תשובה במקום המסומן לכך. הנמקה זו תיבדק רק אם תשובתך לא תהיה נכונה. אין חובה לנמק, אולם במקרה כזה לא תוכלי/י לצבור נקודות אם תשובתך לא תהיה נכונה. בכל מקרה הנמקה לא נכונה לא תוריד נקודות.
- בנימוקך, יש להתייחס לסוגיות הרלוונטיות המתעוררות, לחקיקה ולפסיקה רלוונטיים.
- יש להשיב בקצרה ולעניין. נא לכתוב את התשובות לחלק זה במקום המיועד לכך בלבד. טקסט חורג לא ייבדק.
- אין לעשות שימוש במחברת נוספת אלא לצרכי טיוטא. אנא שמור/י על כתב-יד קריא. אין לכתוב בעיפרון.

בהצלחה רבה!

חלק ראשון

מבחן פתוח שמשקלו 40 נקודות

- בחלק זה שתי (2) שאלות פתוחות, הכוללות שאלות משנה.
- **יש להשיב על כל השאלות ושאלות המשנה שלפניך ולנמק כל תשובה.** אין לחבר בין נתוני השאלות, אלא אם כן נאמר אחרת במפורש.
- בכל שאלה יש לאתר את כל הסוגיות **הרלוונטיות** המתעוררות, ולהתייחס לחקיקה ולפסיקה רלוונטיות. נא הימנע/י מהעלאת נושאים שלא נכללו בחומר הלימוד או בביבליוגרפיה. התייחס/י בתשובותיך לדין מצוי ולדין רצוי.
- אורכה הכולל של כל תשובה לא יעלה על האמור ליד כל שאלה. **יש לענות על כל שאלות הבחינה בדפים שבפניך, במקום המסומן לכך.** אין לעשות שימוש במחברת נוספת אלא לצרכי טיוטא.
- יש להשיב בקצרה ולעניין. **טקסט חורג לא ייבדק.** **על חריגה ממקום יורדו נקודות.** שים/מי לב למשקל כל שאלה ולמגבלת המקום.
- נא לכתוב את התשובות במקום המיועד לכך בלבד. אנא שמור/י על כתב-יד קריא. אם הדבר אפשרי, חלק/י תשובתך לסעיפים ולסעיפי משנה על פי הנושאים המתעוררים. אין לכתוב בעיפרון.
- הדיון בתוצאות המס ייעשה לפי דיני המס הרלבנטיים של מדינת ישראל אשר נלמדו בקורס, אלא אם נאמר אחרת בשאלה. יש להציע כל דרך להפחתת חבות המס על-פי דין.
- בין היתר יש לתת את הדעת לשאלות הבאות:
 - האם ההכנסה או הרווח חייבים במס?
 - מהו אופי ההכנסה או הרווח (הכנסה פירותית או רווח הון)?
 - מהו סיווג ההכנסה ומהו מקור ההכנסה?
 - האם ההכנסה או הרווח פטורים ממס?
 - מה גובה ההכנסה או הרווח?
 - האם קיימים שיעורי מס מיוחדים?

שאלה 1 (28 נקודות)

החברה הקבלנית המגדל בע"מ הינה חברה שמשרדיה יושבים בבניין בהרצלייה והעוסקת בייזום פרויקטים בתחום המקרקעין (להלן: "החברה הקבלנית").

סעיף א (10 נקודות)

החברה הקבלנית הינה הבעלים של הבניין בו יושבת החברה. בקומת הקרקע של הבניין בו יושבת החברה הקבלנית מצויה קפיטריה בניהולו של שוקי. שוקי שוכר את הקומה מהחברה הקבלנית תמורת דמי שכירות של 12,000 שקלים בחודש.

- האם דמי השכירות שמשלם שוקי לחברה הקבלנית מידי חודש חייבים במס אצל החברה הקבלנית? הסבר/י מדוע.

אם כן – מהו אופי ההכנסה (הכנסה פירותית או רווח הון)? מהו סיווג ההכנסה ומהו מקור ההכנסה? הסבר/י.

דמי השכירות שמשלם שוקי אכן חייבים במס. מדובר בהכנסה מפעילות מחזורית ושוטפת.

החברה אינה מוכרת את ה"עץ" אלא את פירותיו על-כן ההכנסה הינה הכנסה פירותית

שאינה מיגיעה אישית אשר מקורה לפי הפקודה בסעיף 2(6) דמי-שכירות. החברה הינה

חברה קבלנית אשר עוסקת ביזמות בתחום הנדל"ן, דהיינו, רוכשת ומוכרת מקרקעין,

השכרת מבנים אינה חלק ממהלך עיסוקה הרגיל ולכן המקור הינו דמי שכירות לפי סעיף

2(6) ולא עסק לפי סעיף 2(1) (פס"ד מרכז הקרח). אמנם, התקבלה גם תשובה לפיה

מדובר בהכנסה מעסק לפי סעיף 2(1), זאת בתנאי שנקודת המוצא היא שפעילותה

השוטפת של החברה הינו בהשכרה וישנו הסבר לכך.

מס' נבחן:

- האם שוקי יכול לנכות את הסכום של 12,000 שקלים מהכנסות הקפיטריה שבבעלותו? אם כן – באיזה אופן? אימתי הוא יכול לנכות? הסבר/י מדוע.

שוקי יכול לנכות את 12,000 השקלים מהכנסות הקפיטריה שכן מדובר בהוצאה עסקית לשם ייצור הכנסה לפי סעיף 17 לפקודה: " לשם בירור הכנסתו החייבת של אדם ינוכו... הוצאות שיצאו כולן בייצור הכנסתו בשנת המס ולשם כך בלבד ". לפי מבחן ההקבלה ומבחן השמירה על הקיים, ההוצאה הינה הוצאה פירותית שוטפת ולכן תוכר בניכוי מיידי (ס' 17(2) לפקודה).

סעיף ב (18 נקודות)

- האם תשתנה תשובתך לסעיף א לעיל – אילו שוקי משלם לחברה הקבלנית דמי שכירות בסך של 10,000 שקלים בלבד מידי חודש, ובנוסף – בהתאם לסיכום בין הצדדים – שוקי מעניק לעשרת עובדי החברה הנחה של 30% ברכישותיהם מידי יום בצהריים באותה קפיטריה? הסבר/י מדוע.
(לדוגמא, אחד מעובדי החברה רכש ארוחת צהריים ששווייה לציבור 50 שקלים ושילם עבורה 35 שקלים בלבד)
 - התייחס/י בתשובתך הן לחברה והן לשוקי.
- האם נוצרה לשוקי הכנסה כלשהי מהפעילות המתוארת?
 - התייחס/י, בין היתר, לטענתו של פקיד השומה, כאילו יש למסות את שוקי על המחיר המלא של המכירות לעובדים בהתעלם מההנחות שהוא נותן להם.

- האם יש לחייב במס את עובדי החברה הקבלנית על ההנחה שהם מקבלים ברכישותיהם מידי יום בצהריים באותה קפיטריה? הסבר/י מדוע.

יש לחייב את עובדי החברה במס שכן נוצרה להם הכנסה חייבת בצורת טובת הנאה אשר "נתן" להם מעבידם, בין במישרין ובין בעקיפין, בין בכסף ובין בשווה כסף. טובת ההנאה ניתנת לעובדים רק משום שהם עובדי החברה הקבלנית, ממנה שוכר שוקי את הקפיטריה. ההכנסה הינה פירותית, ההנחה שנותן שוקי לעובדים מוחזרת לחברה בעבודה, זאת לפי סעיף 2(2) "השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו". לפי ס' 3ט(1)א "יראו את הפרש בזכות או בהלוואה שניתנו בקשר ליחסי עובד ומעביד - כהכנסת עבודה".

שאלה 2 (12 נקודות)

מנחם, במאי סרטים בעברו ובעלים של עשרות בתי קולנוע בישראל, תושב ישראל, רוכש ביום 1.1.2009 מחברת MGM, את הזכויות הבלעדיות להפצת הסרט "רמבו 9" בישראל תמורת סכום השווה ל- 180,000 שקלים (להלן: **הזכויות**).
ביום 1.7.2010 מוכר מנחם את הזכויות לחברת יורם סרטים תמורת 500,000 שקלים.

- מהן תוצאות המס של מנחם בשנת 2010?
- האם מדובר בהכנסה פירותית או בהכנסה הונית?
- האם מדובר בהכנסה פירותית מעסק?
- האם תשתנה תשובתך אילו ההסכם בין מנחם לבין חברת יורם קבע כי הזכויות תימכרנה לחברת יורם תמורת 30% מהרווחים שתפיק חברת יורם מהזכויות (ולא תמורת 500,000 שקלים)?

השאלה אם הזכויות הינן מלאי בידיו או נכס הון בידיו?

יש להפעיל את מבחני אלמור וליישם

מדובר בבמאי סרטים בעברו ובעלים של בתי קולנוע, ולכן אם רכש את הזכויות לשם הקרנת הסרט – זה נכס הון, אבל מכיוון שבמהלך עסקיו הוא רוכש ומוכר פעמים רבות זכויות הפצה – זה נראה חלק אינטגרלי מעיסוקו. לכן, נראה שהזכויות הינן מלאי בידיו. כל תשובה מנומקת היטב מתקבלת.
לכן, זהו רווח פירותי של 320,000 שקלים לפי סעיף 85, ולכל הפחות – עסק אקראי בעל אופי מסחרי.
[מכל מקום, גם אם הזכויות הינן נכס הון – רווח הון של 320,000 לפי סעיף 88]

אם היה מדובר במכירה תמורת 30% מהרווחים = התשובה עקרונית לא אמורה להשתנות, כי עדיין מדובר במכירה, אלא שבמקום סכום מוגדר – הסכום איננו ידוע מראש. עדיין – מדובר במכירה החייבת במס. העובדה כי מנחם מקבל אחוז ממוחזר נטו איננה הופכת אותו לשותף בניהול העסק.

חלק שני

מבחן סגור שמשקלו 60 נקודות

- בחלק זה חמש-עשרה (15) שאלות סגורות (אמריקאיות) (4 נקודות לשאלה).
- יש להשיב על כל השאלות שבחלק זה בדף התשובות בסופה של הבחינה (עמודים 18-21). יש לבחור תשובה אחת נכונה בלבד לכל שאלה ולרשמה בדף התשובות בסופה של הבחינה (עמודים 18-21). במידה ולדעתך יש יותר מתשובה אחת נכונה – עליך לבחור את התשובה הנכונה ביותר.
- שים/מי לב, ניתן לנמק כל תשובה במקום המסומן לכך. הנמקה זו תיבדק רק אם תשובתך לא תהיה נכונה. אין חובה לנמק, אולם במקרה כזה לא תוכלי/י לצבור נקודות אם תשובתך לא תהיה נכונה. בכל מקרה הנמקה לא נכונה לא תוריד נקודות.
- בנימוקך, יש להתייחס לסוגיות הרלוונטיות המתעוררות, לחקיקה ולפסיקה רלוונטיים.
- יש להשיב בקצרה ולעניין. נא לכתוב את התשובות לחלק זה במקום המיועד לכך בלבד. טקסט חורג לא ייבדק.
- אין לעשות שימוש במחברת נוספת אלא לצרכי טיוטא. אנא שמור/י על כתב-יד קריא. אין לכתוב בעיפרון.

שאלה 1 (4 נקודות)

אדם שמשתכר 8,700 שקלים בחודש בגין השכרת דירת מגורים ושלא היו לו הוצאות – מומלץ לו לבחור:

א. בין מסלול של חיוב במס על כל הסכום (8,700 שקלים) בשיעור של 10% לבין מסלול של פטור חלקי במסגרתו יהיה פטור ממס על סכום של 700 שקלים וחיוב במס על הכנסה בסכום של 8,000 שקלים בשיעורים רגילים של הכנסה שלא מגיעה אישית.

- ב. בין מסלול של חיוב במס על כל הסכום (8,700 שקלים) בשיעורים רגילים של הכנסה שלא מיגיעה אישית לבין מסלול של פטור חלקי במסגרתו יהיה פטור ממס על סכום של 4,700 שקלים וחיוב במס על הכנסה בסכום של 4,000 שקלים בשיעור של 10%.
- ג. בין מסלול של חיוב במס על כל הסכום (8,700 שקלים) בשיעורים רגילים של הכנסה שלא מיגיעה אישית לבין מסלול של פטור חלקי במסגרתו יהיה פטור ממס על סכום של 4,000 שקלים וחיוב במס על הכנסה בסכום של 4,700 שקלים בשיעור של 10%.
- ד. בין מסלול של חיוב במס על כל הסכום (8,700 שקלים) בשיעור של 10% לבין מסלול של פטור חלקי במסגרתו יהיה פטור ממס על סכום של 4,700 שקלים וחיוב במס על הכנסה בסכום של 4,000 שקלים בשיעורים רגילים של הכנסה שלא מיגיעה אישית.

לצורך שאלה זו הנח/י, כי תקרת הפטור לדמי שכירות בגין דירת מגורים העומד על 4,700 שקלים.

שאלה 2 (4 נקודות)

שמואל – הלומד בכיתה ה בבית הספר היסודי השכונתי – מתקשה בלימודי חשבון, ולכן פנתה אמו שרה למיכאל השכן, שהינו סטודנט מצטיין במוסד אקדמי. שרה ביקשה ממיכאל שילמד את בנה שמואל באופן חד פעמי למבחן המסכם בחשבון. מיכאל נאות לבקשה, ישב ולימד את שמואל לבחינה. מיכאל ושרה האם לא דיברו על תשלום עבור השיעור הפרטי, אך בסופו של יום התעקשה האם לשלם למיכאל ושילמה לו כסף. האם יש למסות את מיכאל על קבלת התשלום?

- א. בוודאי שכן, מיכאל יהיה חייב במס על הכסף שיקבל כהכנסה מעסקת אקראי, מכיוון שמיכאל מנצל את הונו האנושי לשם הפקת רווח.
- ב. בוודאי שכן, מיכאל יהיה חייב במס על הכסף שיקבל לפי המקור של סעיף 2א לפקודה.
- ג. בוודאי שלא, מיכאל לא יהיה חייב במס על הכסף שיקבל, מכיוון שמדובר במתת שמיים שאותה הוא מקבל מבלי שיהיה עליו לתת תמורה נגדית.
- ד. בוודאי שלא, מיכאל לא יהיה חייב במס על הכסף שיקבל, מכיוון שמדובר בפעילות צדדית ולא בעיסוקו הראשי ושאינן לה מקור בעל פוטנציאל לחזור ולהישנות.

שאלה 3 (4 נקודות)

אוניברסיטת חיפה הינה מוסד ציבורי לפי פקודת מס הכנסה. האם הוא פטור מהכנסות בסך של 300,000 שקלים שהוא מפיק מ קפיטריה שהוא מנהל – באמצעות שני עובדים שלו – באוניברסיטה?

- א. בוודאי שכן, מוסד ציבורי פטור תמיד על כל הכנסותיו.
- ב. בוודאי שלא, מוסד ציבורי פטור ממס רק על הכנסותיו מהפעילות הציבורית שלו (טיפול רפואי בחולים), ולא פטור על דברים שחורגים מפעילותו ציבורית כמו השכרת מגרש.
- ג. כן, כי מדובר בפעילות של המוסד הציבורי שאיננה פעילות מעסק שהוא עוסק בו.
- ד. לא, כי מדובר בפעילות של המוסד הציבורי שהיא בגדר עסק לפי מבחני הארגון, המנגנון, המומחיות והתדירות.

שאלה 4 (4 נקודות)

"תופעת הנעילה" משמעותה –

- א. שפרטים שנוצר להם רווח הון רוצים לממש אותו כמה שיותר מהר כדי לחסוך במס.
- ב. שפרטים שנוצר להם רווח הון לא רוצים לממש אותו אלא רוצים לדחות את אירוע המס כמה שניתן וכך לחסוך במס.
- ג. שפרטים שנוצרת להם הכנסה פירותית רוצים לממש אותה כמה שיותר מהר כדי לחסוך במס.
- ד. שפרטים שנוצרת להם הכנסה פירותית לא רוצים לממש אותה אלא רוצים לדחות את אירוע המס כמה שניתן וכך לחסוך במס.

שאלה 5 (4 נקודות)

קובי הינו בעל המניות היחיד (100% מהמניות) בחברת בחברת הייטק מצליחה במרכז הארץ. ביום 1.1.2010 חותמת חברת הייטק על חוזה למכירת מגרש שבבעלותה לבעל מניותיה קובי. את המגרש החברה רכשה שנתיים קודם לכן בסכום של 1,000,000 שקלים, והוא עמד באותן שנתיים ללא שימוש. התמורה בחוזה בין החברה לבין קובי הינה מיליון שקלים, למרות ששווי בשוק של המגרש באותו זמן הוא 4.5 מיליון שקלים. האם לקובי יש אירוע מס? אם כן – איזה אירוע מס?

- א. לקובי נוצר רווח הון של שלושה וחצי מיליון שקלים – בהתאם להפרש בין שווי השוק של המגרש (4.5 מיליון שקלים) לבין מה שהוא שילם בפועל עבור המגרש (מיליון שקלים).
- ב. לקובי נוצרה הכנסת עבודה של שלושה וחצי מיליון שקלים – בהתאם להפרש בין שווי השוק של המגרש (4.5 מיליון שקלים) לבין מה שהוא שילם בפועל עבור המגרש (מיליון שקלים).
- ג. לקובי נוצרה הכנסת דיבידנד של שלושה וחצי מיליון שקלים – בהתאם להפרש בין שווי השוק של המגרש (4.5 מיליון שקלים) לבין מה שהוא שילם בפועל עבור המגרש (מיליון שקלים).
- ד. לקובי לא נוצרה כל הכנסה חייבת במס, כי לא ממסים אדם על רווח שהוא היה יכול להפיק באופן פוטנציאלי, אלא רק על רווח שהפיק בפועל.

שאלה 6 (4 נקודות)

כאשר חברה העוסקת ביזמות מקרקעין משקיעה את כספי הלקוחות באיגרות-חוב נושאות ריבית כדי לשמור על ערך הכסף בתקופה שבין קבלת הכספים מהלקוחות ועד למילוי התחייבויותיה כלפי הלקוחות –

- א. הכנסותיה מהריבית שהיא מקבלת מאיגרות החוב הינן הכנסה לפי סעיף 2(4), דהיינו- הכנסה פסיבית.
- ב. הכנסותיה מהריבית שהיא מקבלת מאיגרות החוב הינן רווח הון.
- ג. הכנסותיה מהריבית שהיא מקבלת מאיגרות החוב הינן הכנסה לפי סעיף 2(1), דהיינו- הכנסה מעסק אקטיבי.
- ד. הכנסותיה מהריבית שהיא מקבלת מאיגרות החוב הינן הכנסה לפי סעיף 2(10), דהיינו- הכנסה ממקור אחר.

שאלה 7 (4 נקודות)

אביב רכש בשנת 1990 מגרש בתל-אביב בסכום של 1,000,000 שקלים. ביום 1.1.2010 – בעת ששווי השוק של המגרש הינו 3,200,000 שקלים – הוא מעביר אותו במתנה לחברתו אביבית. אביבית לא מחכה הרבה, ומיד לאחר שנפרדת מאביב – היא מוכרת אותו לכל המרבה במחיר תמורת 4,000,000 שקלים. מה יהיו תוצאות המס של אביבית?

- א. אביבית לא תהיה חייבת במס על הרווח שצמח לה, כי מדובר בנכס פרטי שקיבלה במתנה שאיננו חייב במס.
- ב. אביבית תהיה חייבת במס על כל הרווח שצמח הן בתקופתו של אביב והן בתקופתה שלה, כי היא נכנסת בנעליו של אביב, ולכן תהיה חייבת במס על רווח הון של 3,000,000 שקלים.
- ג. אביבית תהיה חייבת במס על רווח הון של 1,000,000 שקלים שצמח בתקופתה בלבד, אבל לא תהיה חייבת במס על הרווח שצמח בתקופתו של אביב, כי הוא איננה קרובה מדרגה ראשונה של אביב, ולכן היא לא תיכנס בנעליו של אביב.
- ד. אביבית תהיה חייבת במס על רווח הון של 2,200,000 שקלים שצמח בתקופתו של אביב בלבד, ואילו על הרווח שצמח בתקופתה שלו היא לא תהיה חייבת במס כי מדובר בנכס פרטי שקיבלה במתנה שהרווח ממנו איננו חייב במס.

שאלה 8 (4 נקודות)

פרידה הינה חובבת אמנות ובעלת גלריה לתמונות. ליהי, חברתה הטובה של פרידה, הינה בעלת מקומון בעיר תל-אביב. השתיים מחליטות לתת זה לזה מתנה לקראת חג הפסח. ליהי מעניקה לפרידה פרסומת חינם לגלריה בעיתון המקומי שבבעלותה (ששווייה ללקוח רגיל כ- 1,500 שקלים). בתמורה, פרידה גומלת לליהי בתמונה בשווי 1,500 שקלים מהגלריה לרגל רכישת דירתה החדשה.

מהן תוצאות המס של פרידה: האם יש לה הכנסה חייבת במס, ואם כן – איזו הכנסה זו ומהו מקור ההכנסה?

האם יש לפרידה הוצאה?

- א. לפרידה אין הכנסה, כי מדובר במתנה על רקע אישי-חברי.
- ב. לפרידה יש הכנסה מקבלת פרסום בחינם, אך מכיוון שפרסום איננו עיסוקה היא איננה חייבת על כך במס.
- ג. לפרידה יש הכנסה ממכירת תמונה, ומכיוון שזהו חלק מעיסוקה היא חייבת על כך במס.
- ד. לפרידה יש הכנסה ממכירת תמונה, אך מכיוון שמדובר במיטלטלין לשימוש אישי שניתן לליהי על רקע אישי – היא איננה חייבת על כך במס.

שאלה 9 (4 נקודות)

בשנת 2010 מחליט רוני, רואה חשבון מצליח, לפתוח משרד חדש ומשופץ. פתיחת המשרד החדש ושיפוצו גרמו לו להוצאות שוטפות העומדות על סך 1,500,000 שקלים. התחרות הקשה עם חברות ראיית-חשבון גדולות הותירה את העסק של רוני עם הכנסות זעומות של 700,000 שקלים.

למזלו של רוני היו בבעלותו בשנה לאחר-מכן – שנת 2011 – הנכסים הבאים:

- מגרש של רבע דונם בפתח תקווה אותו הוא משכיר לבעל מוסך שעושה בו שימוש לתיקון רכבים ישנים. הרווח של רוני מהמגרש מהשכרת המגרש בשנת 2011 הוא 100,000 שקלים.
- תוכנה להנהלת חשבונות שפיתח. הרווח של רוני ממכירת התוכנה בשנת 2011 הוא 300,000 שקלים. (את התוכנה הוא מתחזק ומוכר דרך המשרד).
- דירה שהוא קיבל מהורי ו, אותה הוא משכיר למרפאת רופא שיניים. הרווח של רוני מהשכרת הדירה בשנת 2011 הוא 60,000 שקלים.
- מניות של חברת "שושנים" שעשו רווח של 200,000 שקלים בשנת 2011. רוני מכר חצי מהמניות בשנה זו.

האם רוני יהיה חייב בתשלום המס על רווחיו בשנת 2011?

- א. רוני יהיה רשאי לקזז את רווחיו מהשכרת המגרש, ממכירת התוכנה, מהשכרת הדירה וממכירת המניות בשנת 2011 מול הפסדיו ממשרד לראיית-חשבון בשנת 2010, ולכן לא ישלם מס על רווחים אלו בשנת 2011.
- ב. רוני לא יהיה רשאי לקזז את רווחיו מהשכרת המגרש, ממכירת התוכנה, מהשכרת הדירה וממכירת המניות בשנת 2011 מול הפסדיו ממשרד לראיית-חשבון בשנת 2010, ולכן ישלם מס על רווחים אלו בשנת 2011.
- ג. רוני לא יהיה רשאי לקזז את רווחיו מהשכרת המגרש ומהשכרת הדירה בשנת 2011 מול הפסדיו ממשרד לראיית-חשבון בשנת 2010, ולכן ישלם מס על רווחים אלו בשנת 2011. אבל רווחיו ממכירת התוכנה וממכירת המניות בשנת 2011 יהיה רוני רשאי לקזז מול הפסדיו ממשרד לראיית-חשבון בשנת 2010, ולכן לא ישלם מס על רווחים אלו בשנת 2011.
- ד. רוני לא יהיה רשאי לקזז את רווחיו מהשכרת המגרש, מהשכרת הדירה וממכירת המניות בשנת 2011 מול הפסדיו ממשרד לראיית-חשבון בשנת 2010, ולכן ישלם מס על רווחים אלו בשנת 2011. אבל רווחיו ממכירת התוכנה בשנת 2011 יהיה רוני רשאי לקזז מול הפסדיו ממשרד לראיית-חשבון בשנת 2010, ולכן לא ישלם מס על רווחים אלו בשנת 2011.

שאלה 10 (4 נקודות)

מס בריאות הינו:

- א. מס טהור, כי מדובר בתשלום חובה שאין כנגדו תמורה ישירה ושוות-ערך.
- ב. אגרה, כי מדובר בתשלום חובה שיש כנגדו תמורה ישירה אך התמורה איננה שוות-ערך.
- ג. מחיר חובה, כי מדובר בתשלום חובה שיש כנגדו תמורה ישירה ושוות-ערך.
- ד. מחיר מרצון, כי מדובר בתשלום מרצון שיש כנגדו תמורה ישירה ושוות-ערך.

שאלה 11 (4 נקודות)

האם שכיר רשאי לנכות הוצאות לרכישת ספרות מקצועית שרכש בתחום עיסוקו, ושאותם לא קיבל בחזרה ממעבידו?

- א. לעולם לא, מכיוון שלשכיר אין הוצאות מותרות בניכוי אם המעביד לא החזיר לו אותן.
- ב. בוודאי שכן, מכיוון שלשכיר יש זכות לנכות הוצאות המשמשות לשם ייצור הכנסה אם המעביד לא החזיר לו אותן, וזאת לאור סעיף 17 לפקודת מס הכנסה.
- ג. לא, מכיוון שלשכיר יש זכות לנכות רק הוצאות שהמעביד החזיר לו, וזאת לאור סעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה.
- ד. כן, אבל רק בתנאי שהשכיר יוכיח כי ההוצאות שהוציא חיוניות לשם ייצור הכנסה, וזאת מכיוון שנטל ההוכחה הרובץ על שכיר כבד מזה שחל על עצמאי שהוציא את אותן הוצאות.

שאלה 12 (4 נקודות)

חברת ג'ון-אלקטריק הינה חברה המאוגדת בישראל, בעלת רשת למוצרי אלקטרוניקה בישראל. ביום 1.7.11 מוכרת חברת ג'ון-אלקטריק מכשיר טלוויזיה רגיל לאהוד, המיועד למסירה בו ביום, אך התשלום בסך של 10,000 שקלים מיועד להתבצע בעוד שנה (דהיינו - ב- 1.7.12). בהנחה שהריבית המקובלת במשק הינה 10% לשנה – מתי תחוב חברת ג'ון-אלקטריק על מכירת הטלוויזיה ומהו הסכום ההכנסה?

- א. החברה תהיה חייבת במס בשנת 2011 על כל הסכום של 10,000 שקלים שתקבל בעוד שנה, למרות ש לא זכתה לקבל את התמורה באותה שנה, מכיוון שכבר מסרה את הטלוויזיה.
- ב. החברה תהיה חייבת במס בשנת 2012 על כל הסכום של 10,000 שקלים שתקבל באותה שנה, למרות ש מסרה את הטלוויזיה שנה קודם לכן, מכיוון שרק אז זכתה לקבל את התמורה.
- ג. החברה תהיה חייבת במס בשנת 2011 על הערך הנוכחי של הסכום של ה- 10,000 שקלים שתקבל בעוד שנה – כלומר על סכום של 9,090 שקלים, למרות ש לא זכתה לקבל את התמורה באותה שנה.
- ד. החברה תהיה חייבת במס בשנת 2012 על הערך העתידי של הסכום של ה- 10,000 שקלים שתקבל בעוד שנה – כלומר על סכום של 11,000 שקלים, למרות שלא זכתה לקבל את התמורה באותה שנה, מכיוון שרק אז זכתה לקבל את התמורה.

שאלה 13 (4 נקודות)

- חברת דימיטרי-אלקטריק הינה חברה המאוגדת בישראל, בעלת רשת למוצרי אלקטרוניקה בישראל.
- ביום 1.7.11 מוכרת חברת דימיטרי-אלקטריק לבנימין מכשיר טלוויזיה משוכלל, המיועד למסירה בעוד שנה, אך התשלום בסך של 50,000 שקלים מתבצע בו ביום.
- בהנחה שהריבית המקובלת במשק הינה 10% לשנה – האם לבנימין תהיה הכנסת ריבית כלשהי בגין מכירת הטלוויזיה? ואם כן – מהו סכום ההכנסה ומהו מועד ההכנסה?
- א. בנימין נותן לחברה הלוואה בסכום של 50,000 שקלים. לפיכך, יש לבנימין הכנסת ריבית בעת מתן התמורה (שנת 2011) בסכום של 5,000 שקלים (10% מ- 50,000 שקלים).
- ב. בנימין נותן לחברה הלוואה בסכום של 55,000 שקלים (=הערך העתידי של הסכום של ה- 50,000 שקלים ש בנימין נותן לחברה עבור הטלוויזיה). לפיכך, יש לבנימין הכנסת ריבית בעת קבלת הטלוויזיה (שנת 2012) בסכום של 5,500 שקלים (10% מ- 55,000 שקלים).
- ג. בנימין נותן לחברה הלוואה בסכום של 50,000 שקלים. לפיכך, יש לבנימין הכנסת ריבית בעת קבלת הטלוויזיה (שנת 2012) בסכום של 5,000 שקלים (10% מ- 50,000 שקלים).
- ד. לבנימין אין כל הכנסת ריבית.

שאלה 14 (4 נקודות)

- אמיר חותם עם משרד עורכי דין על הסכם שכירות של המ שרד בהרצליה למשך שלוש שנים מיום 1.1.2009 ועד ליום 31.12.2011, ולפיו בכל חודש ישולם לו שכר דירה בסך של 5,000 שקלים.
- בהנחה שמשרד עורכי הדין הפר את החוזה ב תחילת שנת 2011, ולכן נאלץ לשלם פיצוי בסך של 60,000 שקלים (12 חודשים * 5,000) – האם רשות המסים רשאית למסות את הסכום כהכנסה חייבת במס?
- א. לא, כי רווחיו של אמיר מהשכרת המשרד בשנת 2010 אינם חייבים במס בישראל.
- ב. לא, כי הפיצוי של אמיר הינו חד-פעמי, ולכן אין לו מקור בעל פוטנציאל להפיק הכנסות באופן חוזר ונשנה.
- ג. כן, כי הפיצוי של אמיר הינו על אובדן רווחים שוטפים, ולכן יש למסותו כהכנסה פירותית.
- ד. כן, אמנם הפיצוי של אמיר הינו חד-פעמי, אבל מדובר בהתעשרות שיש למסותה כרווח הון.

שאלה 15 (4 נקודות)

סימה, מפעילה – החל מתחילת שנת 2009 – מכולת בחצר ביתה ללא רישיון. במהלך שנת 2010 מפסידה סימה מניהול חנות המכולת סכום כולל של 300,000 שקלים. למזלה, באותה שנה סימה מרוויחה סכום של 200,000 שקלים מהשקעה בודדת במניות בבורסה. האם סימה תהיה חייבת בתשלום המס על רווחיה בבורסה בשנת 2010?

- א. לא, כי רווחיה של סימה מהשקעה בודדת במניות בבורסה אינם חייבים במס בישראל, ללא קשר אם נוצרו לה הפסדים במקורות אחרים, כי מדובר ברווח חד-פעמי, שאין לו מקור בעל פוטנציאל להפיק הכנסות באופן חוזר ונשנה.
- ב. לא, מכיוון שסימה תהיה רשאית לקזז את הפסדיה מחנות המכולת בשנת 2010 מול רווחיה מהשקעה בודדת במניות בבורסה, ולכן לא תשלם מס על רווחיה אלו.
- ג. כן, סימה לא תהיה רשאית לקזז את הפסדיה מחנות המכולת בשנת 2010 מול רווחיה מהשקעה בודדת במניות בבורסה, וזאת מכיוון שפעילות המכולת איננה חוקית ולכן ההפסדים מהמכולת לא יהיו מותרים בקיזוז. אבל הרווחים מהשקעה בודדת במניות בבורסה יהיו חייבים במס ולא יהיה ניתן לקזזם מול הפסדיה מחנות המכולת.
- ד. כן, כי הרווחים של סימה מהשקעה בודדת במניות בבורסה יהיו חייבים במס בלי קשר אם היו לה הפסדים ב אותה שנה או לא היו לה הפסדים ב אותה שנה. הרי אין קשר בין שתי הפעילויות.

דף פיתרון לחלק ב

מספר שאלה:	סמן/ני את סעיף התשובה:				מספר נקודות:
	א	ב	ג	ד	
1	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
2	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
3	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
4	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
סך-הכל נקודות					

מספר שאלה:	סמן/ני את סעיף התשובה:				מספר נקודות:
	א	ב	ג	ד	
5	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
6	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
7	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
8	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
סך-הכל נקודות					

	מספר נקודות:	סמן/ני את סעיף התשובה:				מספר שאלה:
		ד	ג	ב	א	
		ד	ג	ב	א	9
נימוק:						
		ד	ג	ב	א	10
נימוק:						
		ד	ג	ב	א	11
נימוק:						
		ד	ג	ב	א	12
נימוק:						
סך-הכל נקודות						

מספר שאלה:	סמן/ני את סעיף התשובה:				מספר נקודות:
	א	ב	ג	ד	
13	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
14	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
15	א	ב	ג	ד	
נימוק:					
סך-הכל נקודות					